

ریاست جمهوری
سازمان برنامه و بودجه کشور
مرکز آمار ایران

**چکیده نتایج سرشماری از
مؤسسات جوجه کشی کشور سال ۱۳۹۹**

مرکز آمار ایران

نشانه‌های نشریات مرکز آمار ایران

-	آمار گردآوری نشده است.
000	آمار در دسترس نیست.
x	ذاتاً یا عملاً وجود ندارد.
xx	جمع و محاسبه غیر ممکن یا بی‌معنی است.
//	رقم کمتر از نصف واحد است.
	رقم (نسبت) ناچیز و قابل صرف‌نظر کردن است.
*	رقم غیر قطعی است.
**	رقم جنبه تخمینی دارد.
⊖	به‌دلیل حفظ محرمانگی، رقم قابل انتشار نیست.

اختلاف در سرجمع‌ها به علت سرراست کردن ارقام است. محاسبه نسبت‌ها و شاخص‌ها قبل از سرراست کردن ارقام صورت گرفته است.

مرکز آمار ایران

پیشگفتار

سرشماری از مؤسسات جوجه‌کشی کشور در تیر و مرداد سال ۱۳۹۹ توسط مرکز آمار ایران انجام شد. برای اجرای این طرح از فهرست نام و نشان سال ۱۳۹۵ به عنوان چارچوب اولیه استفاده شد. همزمان با عملیات میدانی طرح، فهرست نام و نشان مؤسسات جوجه‌کشی نیز بروزرسانی شد. مراحل استخراج نتایج طرح شامل ورود و کنترل داده‌ها در استان‌ها و جمع‌بندی و کنترل نهایی اطلاعات در مرکز آمار انجام شده است.

مرکز آمار ایران در راستای وظایف خود در جهت تأمین آمار و اطلاعات پایه و به منظور پاسخگویی به نیاز مسئولین و دست‌اندرکاران صنعت طیور کشور، با تهیه و اجرای طرح‌های آماری مستقل، آمارگیری از فعالیتهای مختلف این صنعت را از سال ۱۳۶۴ آغاز کرده و در سال‌های ۱۳۷۵، ۱۳۷۸، ۱۳۸۲، ۱۳۸۵ و ۱۳۹۵ سرشماری از مؤسسات جوجه‌کشی را انجام داده است.

مرکز آمار ایران مراتب قدردانی خود را از همکاران محترم معاونت آمار و اطلاعات سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان‌ها که مسئولیت اجرای این طرح را به عهده داشته‌اند و همکاری صمیمانه و همه‌جانبه اتحادیه‌ها و تعاونی‌ها و مسئولین مؤسسات جوجه‌کشی که با همکاری و مساعدت خود زمینه‌های توفیق اجرای این طرح را فراهم نموده‌اند، اعلام می‌دارد.

امید است اطلاعات ارائه شده مورد استفاده تصمیم‌گیران، برنامه‌ریزان و پژوهشگران این صنعت قرار گیرد.

مرکز آمار ایران

مرکز آمار ایران

فهرست مندرجات

صفحه

عنوان

۹.....	مقدمه.....
۱۰.....	مشخصات اساسی طرح.....
۱۱.....	تعاریف و مفاهیم.....
۱۲.....	یافته‌های مهم.....
	جدول‌های آماری
۱۷.....	۱- مؤسسات جوجه‌کشی برحسب نوع فعالیت و استان: ۱۳۹۸.....
۱۸.....	۲- مؤسسات جوجه‌کشی برحسب وضع فعالیت و استان: ۱۳۹۸-۱۳۹۹.....
۱۹.....	۳- تعداد و ظرفیت ماشین‌های جوجه‌کشی برحسب استان: ۱۳۹۹.....
۲۰.....	۴- تعداد انواع تخم نطفه‌دار مصرف شده به حساب خود و دیگران بر حسب استان: ۱۳۹۸.....
۲۱.....	۵- تعداد انواع جوجه یکروزه تولید شده به حساب خود و دیگران برحسب استان: ۱۳۹۸.....
۲۲.....	۶- تعداد کل شاغلان برحسب جنس و استان: ۱۳۹۸.....

مرکز آمار ایران

مقدمه

پرورش مرغ به شکل صنعتی در ایران از سال ۱۳۳۳ با وارد کردن جوجه مرغ‌های یک‌روزه یا تخم‌مرغ‌های نطفه‌دار از نژادهای اصلاح شده خارجی آغاز شد و توسعه آن در این مدت به حدی بود که امروزه توانسته است بخش قابل توجهی از پروتئین حیوانی مورد نیاز کشور را فراهم نماید. در حال حاضر واحدهای مختلف مرغداری در سطح وسیع و در اقصی نقاط ایران توسعه یافته به طوری که در رابطه با برخی فعالیت‌ها توسعه این صنعت در حد نیاز می‌باشد ولی متأسفانه به دلیل وجود مسائل و مشکلات فراوان، از سرمایه‌گذاری‌های انجام شده در این زمینه به طور کامل و صحیح استفاده به عمل نمی‌آید.

برنامه‌ریزان و پژوهشگران می‌توانند با استفاده از آمار و اطلاعات ارائه شده در این نشریه به تعداد تخم نطفه‌دار مصرف شده و تعداد جوجه یک‌روزه تولید شده از نژادهای مختلف، ارزش تخم نطفه‌دار مصرف شده و جوجه یک‌روزه تولید شده، تعداد دستگاه‌های ستر و هچر، ظرفیت آن‌ها، تعداد شاغلان و انواع پرداختی به شاغلان، ارزش انواع پرداختی، ارزش سوخت مصرفی و همچنین ارزش سرمایه‌گذاری انواع اموال سرمایه‌ای دست یابند.

استفاده از اطلاعات ارائه شده مستلزم آشنایی با مفاهیم، اصطلاحات فنی و روش‌های اجرایی به کار رفته در این طرح آمارگیری است که ممکن است با برداشت‌های موجود در اذهان عمومی متفاوت باشد. به منظور جلوگیری از برداشت‌های سلیقه‌ای از نتایج طرح، مطالعه تعاریف و مفاهیم به کار رفته در این طرح به کاربران محترم توصیه می‌شود.

مشخصات اساسی طرح

سابقه طرح

با توجه به اهمیت آمار و اطلاعات در امر برنامه‌ریزی، مرکز آمار ایران در سال‌های ۱۳۷۵، ۱۳۷۸، ۱۳۸۲، ۱۳۸۵ و ۱۳۹۵ به مرحله اجرا درآورد و نتایج آنرا منتشر کرد.

اهداف طرح

هدف کلی از اجرای طرح آمارگیری از مؤسسات جوجه‌کشی، جمع‌آوری اطلاعات مورد نیاز دفتر حساب‌های اقتصادی به همراه تولید و انتشار اطلاعات آماری لازم برای شناخت جنبه‌های مختلف این فعالیت به منظور برنامه‌ریزی و انجام بررسی‌های اقتصادی صنعت طیور کشور می‌باشد.

روش آمارگیری

طرح آمارگیری از مؤسسات جوجه‌کشی به روش سرشماری انجام شده است.

جامعه آماری

جامعه آماری طرح، شامل تمامی مؤسسات جوجه‌کشی کشور در سال ۱۳۹۹ می‌باشد.

واحد آماری

واحد آماری طرح، یک مؤسسه دارای فعالیت جوجه‌کشی است.

چارچوب آماری

چارچوب آماری این طرح تمامی مؤسسات جوجه‌کشی واقع در نقاط شهری و روستایی کشور حاصل از فهرست بهنگام شده این مؤسسات در سال ۱۳۹۵ می‌باشد.

زمان آمارگیری

زمان اجرای طرح، تیر و مرداد سال ۱۳۹۹ است.

زمان آماری

زمان آماری طرح بسته به مورد، روز آمارگیری و یا سال ۱۳۹۸ است.

سطح ارائه اطلاعات

نتایج این طرح در سطح استان منتشر شده است.^۱

۱- آمار «سایر استان‌ها» شامل اصفهان، ایلام، بوشهر، چهارمحال و بختیاری، خراسان جنوبی، خراسان شمالی، خوزستان، زنجان، سمنان، سیستان و بلوچستان، قم، کردستان، کرمان، کرمانشاه، کهگیلویه و بویراحمد، لرستان، مرکزی، هرمزگان، همدان و یزد به دلیل کم بودن تعداد مؤسسات جوجه‌کشی این استان‌ها و به منظور حفظ محرمانگی تجمیع شده است.

تعاریف و مفاهیم

مؤسسه جوجه‌کشی

یک واحد تولیدی کشاورزی است که در آن تخم نطفه‌دار، توسط ماشین‌های جوجه‌کشی به جوجه یکروزه تبدیل می‌شود.

ماشین جوجه‌کشی

ماشین‌های جوجه‌کشی از دو دستگاه مجزا از یکدیگر بنام‌های ستر (Seter) و هچر (Hatcher) تشکیل شده است. تخم مرغ‌های نطفه‌دار ابتدا به مدت ۱۸ روز در دستگاه ستر و سپس برای تبدیل به جوجه یکروزه به مدت ۳ روز در دستگاه هچر نگهداری می‌شوند.

فعالیت تولید جوجه یکروزه از نژادهای مرغ گوشتی

منظور، فعالیت مؤسساتی است که تخم مرغ نطفه‌دار مرغ لاین از نژادهای مرغ گوشتی را به جوجه یکروزه مرغ و خروس اجداد و مادر و نیز به جوجه یکروزه مرغ گوشتی تبدیل می‌کنند.

فعالیت تولید جوجه یکروزه از نژادهای مرغ تخمگذار

منظور، فعالیت مؤسساتی است که تخم مرغ نطفه‌دار مرغ لاین از نژادهای مرغ تخمگذار را به جوجه یکروزه مرغ و خروس اجداد و سپس مادر و نهایتاً به جوجه یکروزه مرغ تخمگذار تبدیل می‌کنند.

فعالیت تولید جوجه یکروزه از نژادهای مرغ بومی

منظور، فعالیت مؤسساتی است که تخم مرغ نطفه‌دار از نژادهای مرغ بومی اصلاح شده را به جوجه یکروزه مرغ و خروس بومی تبدیل می‌کنند.

فعالیت تولید جوجه یکروزه سایر ماکیان

منظور، فعالیت مؤسساتی است که تخم مرغ نطفه‌دار سایر ماکیان (بوقلمون، اردک و...) را به جوجه یکروزه سایر ماکیان تبدیل می‌کنند.

به حساب خود

به حساب خود عبارت از این است که مؤسسه جوجه‌کشی، رأساً تخم نطفه‌دار مورد مصرف را تهیه کرده و جوجه یکروزه تولید شده را نیز رأساً به فروش رسانده و یا برای پرورش در مؤسسه مرغ مادر خود، آن را مورد استفاده قرار داده باشد.

به حساب دیگران

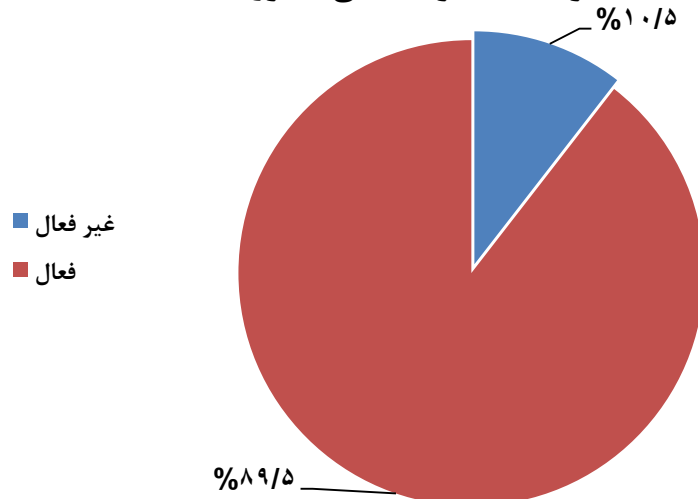
به حساب دیگران عبارت از این است که مؤسسه جوجه‌کشی، تخم نطفه‌دار متعلق به دیگران را در مقابل اخذ کارمزد به جوجه یکروزه تبدیل کند.

یافته‌های مهم

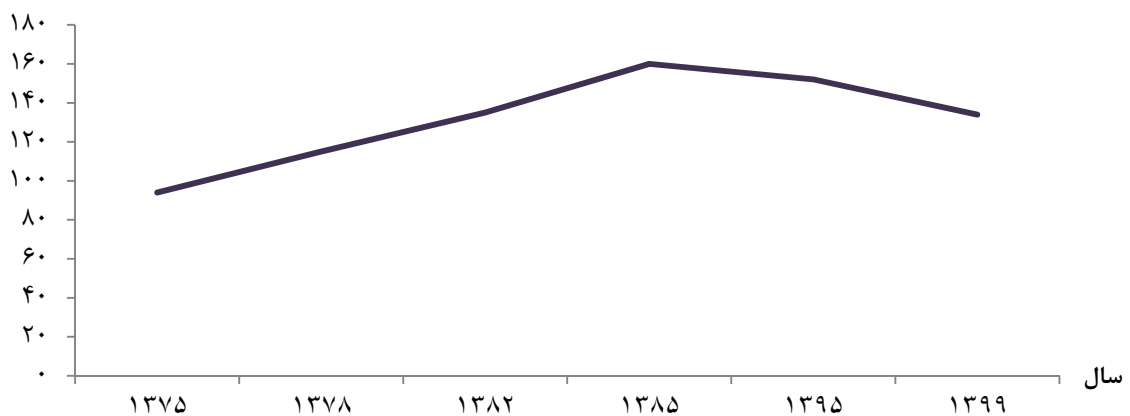
تعداد مؤسسات جوجه‌کشی

بر اساس نتایج حاصل از اجرای طرح در سال ۱۳۹۹، تعداد ۱۳۴ مؤسسه جوجه‌کشی در کشور وجود داشته است که از این تعداد ۱۲۰ مؤسسه فعال و ۱۴ مؤسسه غیر فعال می‌باشد. همچنین استان‌های مازندران و گیلان بیش‌ترین تعداد مؤسسه را در بین استان‌های کشور به خود اختصاص داده‌اند.

وضع فعالیت مؤسسات جوجه‌کشی کشور - ۱۳۹۹

تعداد مؤسسات جوجه‌کشی ۱۳۷۵ الی ۱۳۹۹

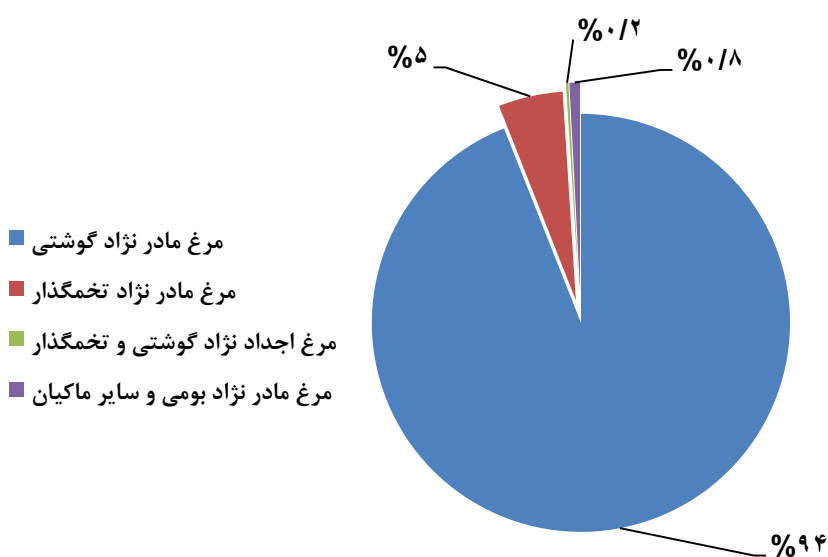
مشخصات ماشین‌های جوجه‌کشی

با توجه به آمار و اطلاعات به دست آمده، مؤسسات جوجه‌کشی در سال ۱۳۹۹، دارای ۲۱۵۹ دستگاه ستر با ظرفیت حدود ۱۱۶ میلیون عدد تخم نطفه‌دار و ۱۶۸۹ دستگاه هچر با ظرفیت بیش از ۴۴ میلیون عدد تخم نطفه‌دار بوده‌اند.

تعداد تخم نطفه‌دار مصرف شده و جوجه یک‌روزه تولید شده

در ۱۲۰ مؤسسه جوجه‌کشی فعال در سال ۱۳۹۸، بیش از ۱۵۶۵ میلیون عدد تخم نطفه‌دار مرغ مادر گوشتی، ۸۳ میلیون عدد تخم نطفه‌دار مرغ مادر تخمگذار، ۱/۸ میلیون عدد تخم نطفه‌دار مرغ اجداد گوشتی، ۱/۵ میلیون عدد تخم نطفه‌دار مرغ اجداد تخمگذار، ۱۱ میلیون عدد تخم نطفه‌دار مرغ مادر بومی و ۲/۶ میلیون عدد تخم نطفه‌دار سایر ماکیان مصرف شده است.

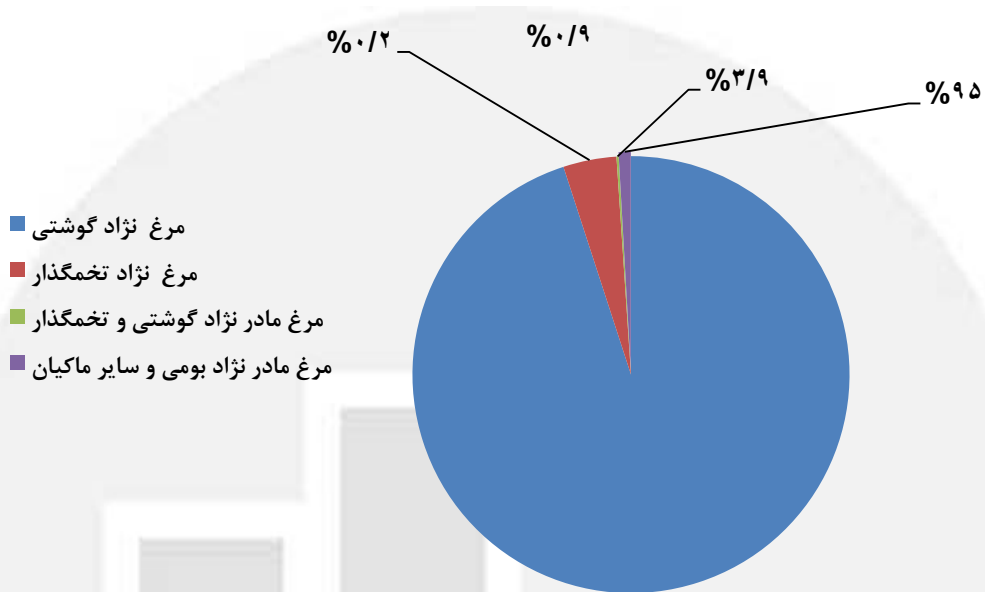
درصد انواع تخم مرغ نطفه‌دار مصرف شده در مؤسسات جوجه‌کشی کشور - ۱۳۹۸

این مؤسسات در سال ۱۳۹۸ تعداد ۱۲۸۹ میلیون قطعه جوجه یک‌روزه مرغ گوشتی، ۵۳ میلیون قطعه جوجه یک‌روزه مرغ تخمگذار، ۱/۴ میلیون قطعه جوجه یک‌روزه مرغ مادر گوشتی، ۸۲۶ هزار قطعه جوجه یک‌روزه مرغ مادر تخمگذار، ۹/۸ میلیون قطعه جوجه یک‌روزه مرغ بومی و ۲/۳ میلیون قطعه جوجه یک‌روزه سایر ماکیان تولید کرده‌اند.

مرکز آمار ایران

درصد انواع جوجه یکروزه تولید شده در مؤسسات جوجه‌کشی کشور - ۱۳۹۸

تعداد کارکنان

تعداد کارکنان شاغل در مؤسسات جوجه‌کشی در سال ۱۳۹۸، ۲۸۴۵ نفر مرد و ۲۳۰ نفر زن می باشد.

جدول های آماری

مرکز آمار ایران

۱- مؤسسات جوجه‌کشی برحسب نوع فعالیت و استان: ۱۳۹۸

تولید جوجه یکروزه						تعداد مؤسسه	استان
سایر ماکیان	مرغ بومی	مرغ مادر تخمگذار	مرغ مادر گوشتی	مرغ تخمگذار	مرغ گوشتی		
۵	۱۲	۵	۳	۶	۱۰۸	۱۳۴	کل کشور .....
۳	۱	۰	۰	۰	۵	۹	آذربایجان شرقی .....
۰	۱	۰	۰	۰	۴	۵	آذربایجان غربی .....
۰	۰	۰	۰	۰	۳	۳	اردبیل .....
۰	۰	۰	۰	۱	۵	۵	البرز .....
۰	۰	۰	۰	۰	۶	۶	تهران .....
۰	۵	۰	۱	۰	۳	۹	خراسان رضوی .....
۰	۱	۰	۰	۰	۲	۳	فارس .....
۰	۰	۵	۰	۵	۲	۸	قزوین .....
۰	۰	۰	۰	۰	۶	۶	گلستان .....
۲	۰	۰	۰	۰	۲۱	۲۳	گیلان .....
۰	۱	۰	۲	۰	۳۸	۴۱	مازندران .....
۰	۳	۰	۰	۰	۱۳	۱۶	سایر استان‌ها .....

مرکز آمار ایران

۲- مؤسسات جوجه‌کشی بر حسب وضع فعالیت و استان: ۱۳۹۸-۱۳۹۹

۱۳۹۸		۱۳۹۹		کل	استان
غیر فعال	فعال	غیر فعال	فعال		
۱۴	۱۲۰	۱۴	۱۲۰	۱۳۴	کل کشور.....
۲	۷	۳	۶	۹	آذربایجان شرقی.....
۰	۵	۰	۵	۵	آذربایجان غربی.....
۰	۳	۰	۳	۳	اردبیل.....
۰	۵	۰	۵	۵	البرز.....
۱	۵	۱	۵	۶	تهران.....
۲	۷	۲	۷	۹	خراسان رضوی.....
۰	۳	۰	۳	۳	فارس.....
۲	۶	۲	۶	۸	قزوین.....
۱	۵	۱	۵	۶	گلستان.....
۱	۲۲	۱	۲۲	۲۳	گیلان.....
۲	۳۹	۱	۴۰	۴۱	مازندران.....
۳	۱۳	۳	۱۳	۱۶	سایر استان‌ها.....

مرکز آمار ایران

۳- تعداد و ظرفیت ماشین‌های جوجه‌کشی برحسب استان: ۱۳۹۹ (دستگاه - هزار عدد)

هجر		ستر		تعداد مؤسسه	استان
ظرفیت	تعداد	ظرفیت	تعداد		
۴۴۳۴۰	۱۶۱۹	۱۱۵۶۱۴	۲۱۵۹	۱۳۴	کل کشور .....
۶۷۶	۵۶	۲۶۵۲	۶۴	۹	آذربایجان شرقی .....
۵۷۱	۴۵	۲۸۱۶	۴۵	۵	آذربایجان غربی .....
۱۸۸	۲۵	۱۸۸	۲۵	۳	اردبیل .....
۱۷۵۲	۱۱۴	۹۳۶۰	۱۳۸	۵	البرز .....
۲۸۱۹	۸۶	۵۳۳۲	۱۳۷	۶	تهران .....
۳۰۷۵	۳۰	۳۲۱۶	۳۷	۹	خراسان رضوی .....
۱۴۹	۱۱	۱۶۴۰	۲۳	۳	فارس .....
۱۱۴۴	۶۲	۶۱۵۰	۱۱۲	۸	قزوین .....
۱۵۲۵	۹۶	۹۸۶۳	۱۴۹	۶	گلستان .....
۹۲۸۵	۴۱۸	۲۸۳۶۳	۴۹۸	۲۳	گیلان .....
۱۶۴۰۷	۵۴۴	۲۸۵۷۱	۶۶۹	۴۱	مازندران .....
۶۷۵۰	۲۰۲	۱۷۵۳۳	۲۶۲	۱۶	سایر استان‌ها .....

مرکز آمار ایران

۴- تعداد انواع تخم نطفه‌دار مصرف شده به حساب خود و دیگران بر حسب استان: ۱۳۹۸ (هزار عدد)

استان	مرغ مادر نژاد گوشتی	مرغ مادر نژاد تخمگذار	مرغ اجدادنژاد گوشتی	مرغ اجداد نژاد تخمگذار	مرغ مادر نژاد بومی	سایر ماکیان
کل کشور	۱۵۶۵۰۲۸	۸۲۸۶۷	۱۸۰۰	۱۵۱۲	۱۱۰۰۲	۲۶۶۳
آذربایجان شرقی	۳۰۸۴۰	.	.	.	۶۰۰	۲۱۱
آذربایجان غربی	۴۴۵۱۹	.	.	.	۱۹۳	.
اردبیل	۳۴۰۷۰	.	.	.	.	.
البرز	۹۳۶۰۰	۱۵۶۴۹	.	.	.	.
تهران	۵۳۲۰۰	.	.	.	.	.
خراسان رضوی	۲۴۰۰۰	.	.	.	۲۱۶۰	.
فارس	۱۶۶۱۹	.	.	.	۱۰۵	.
قزوین	۱۱۱۴۷	۶۷۲۱۸	.	۱۵۱۲	.	.
گلستان	۱۲۰۹۰۵	.	.	.	.	.
گیلان	۴۳۸۲۶۱	.	.	.	.	۲۴۵۲
مازندران	۵۵۷۴۶۲	.	۱۸۰۰	.	۹۹۳	.
سایر استان‌ها	۱۴۰۴۰۵	.	.	.	۶۹۵۲	.

مرکز آمار ایران

۵- تعداد انواع جوجه یکروزه تولید شده به حساب خود و دیگران برحسب استان: ۱۳۹۸ (هزار قطعه)

استان	نژاد گوشتی	نژاد تخمگذار	مرغ مادر نژاد گوشتی	مرغ مادر نژاد تخمگذار	نژاد بومی	سایر ماکیان
کل کشور	۱۲۱۹۰۴۵	۵۳۴۹۱	۱۴۴۰	۸۲۶	۹۸۳۹	۲۳۳۶
آذربایجان شرقی.....	۲۷۷۵۶	.	.	.	۵۱۶	۱۹۰
آذربایجان غربی	۳۶۶۵۰	.	.	.	۱۴۳	.
اردبیل	۲۶۶۵۳	.	.	.	.	.
البرز	۶۴۱۰۹	۱۲۵۱۹	.	.	.	.
تهران	۴۱۲۳۴	.	.	.	.	.
خراسان رضوی	۲۰۴۰۰	.	.	.	۱۹۴۴	.
فارس	۱۱۷۷۴	.	.	.	۷۱	.
قزوین	۹۰۱۱	۴۰۹۷۲	.	۸۲۶	.	.
گلستان	۹۷۹۷۱	.	.	.	.	.
گیلان	۳۶۱۰۹۵	.	.	.	.	۲۱۴۶
مازندران	۴۷۹۵۰۶	.	۱۴۴۰	.	۹۰۳	.
سایر استان‌ها	۱۱۲۸۸۶	.	.	.	۶۲۶۲	.

مرکز آمار ایران

۶- تعداد کل شاغلان برحسب جنس و استان: ۱۳۹۸

استان	تعداد	مرد	زن
کل کشور	۳۰۷۵	۲۸۴۵	۲۳۰
آذربایجان شرقی.....	۸۵	۸۵	۰
آذربایجان غربی	۱۰۴	۱۰۱	۳
اردبیل	۴۲	۳۳	۹
البرز	۱۷۱	۱۴۷	۲۴
تهران	۹۰	۸۷	۳
خراسان رضوی	۲۹	۲۹	۰
فارس	۹۸	۹۲	۶
قزوین	۲۱۲	۲۱۰	۲
گلستان	۱۶۳	۱۵۹	۴
گیلان	۷۹۶	۷۰۱	۹۵
مازندران	۱۰۱۷	۹۴۹	۶۸
سایر استان‌ها	۲۶۸	۲۵۲	۱۶

مرکز آمار ایران